

»KNIN VIDI JE IEDINO U ŽELJI ZA POVRATKOM!«

ŠIBENSKI LIST

POŠTARINA PLAĆENA
kod pošte 58000 Split
TISKANICA

KNJIŽNICA "Juraj ŠIŽGORIĆ"

59000 ŠIBENIK

GLASILO ŽUPANIJE ŠIBENIČKO-KNINSKE

GOD. XXXIII.
BROJ 1658

IZDAVAČ: INFORMATIVNI CENTAR
Šibenik, 7. listopada 1995.

CIJENA
2 KUNE

To kaže Petar Pašić, povjerenik Vlade RH za Općinu Knin, i predviđa da će skorije lokalne izbore, kako bi Gradsko poglavarstvo, kao i u drugim gradovima, započelo voditi grad u kojem istina postoji Komunalno poduzeće za održavanje javne čistote, ali ima samo jedno specijalno vozilo. U Kninu su se vratili svi Hrvati, kao i u Potkonjelu i Bliskupljiju, a država će sigurno trebati intervenirati efikasnijim mjerama za deložaciju svih onih koji su bespravno uselili u neke od stanova. Kninu trebaju oni koji od njega neće samo uzlatiti, ma u kojoj se županiji u budućnosti nalazio — napominje Pašić.

Stranice 6. i 17.

OBNOVA INFRASTRUKTURE TEMELJNI
UVJET POVATKA

KAKO SU JAVNA PODUZEĆA OBAVILA ZADACU?

Tek nekoliko sati nakon hrvatskih bojovnika i oslobođitelja u akciji »Oluja«, na oslobođeni prostor su stigli djelatnici javnih poduzeća Elektroprivrede, Vodovoda i Hrvatskih pošta. Jesu li valjano obavili svoju zadacu? Čelični ljudi tih poduzeća kazu da jesu, jer naučili su se tom poslu tijekom rata

Stranica 3.

POVODOM 15. OBLJETNICE
NACIONALNOG PARKA »KORNATI«
ODRŽAN PETODNEVNI SIMPOZIJ

GOSPODARENJE I ZAŠTITA VELIKO JE UMIJEĆE

Stranica 5.

VRIJEDNE RUKE OSNOVACA

Da i najmlađi brinu o čistoći i ljepoti svog okoliša, pokazali su nam učenici drugog razreda OŠ »Faust Vrančić« koje smo zatekli u uređivanju nasada pred školom uz pomoć svoje nastavnice Danice Mrša. Sve je to da bi im škola »bila lijepa«, kažu oni, a izgleda da mi stariji možemo mnogo toga naučiti od njih.

J.K.

(Snimio: Vilson POLIĆ)

VIŠEDNEVNO VJERSKO I PUČKO
SLAVLJE U DUBRAVICAMA
fra MARKO BABIĆ, PROVINCIALSKI VIKAR:

»OVDJE SU SVETI TEMELJI HRVATA!«

Mise zahvalnosti i veliko misno slavlje s procesijom u prošlu nedjelju vodilo šibenski biskup dr. S. Badurina te visoki teolozi franjevačkoga reda Presvetoga Otkupitelja

Stranica 4.

PROSLAVLJEN BLAGDAN sv. MIHOVILA, ZAŠTITNIKA ŠIBENIKA

GRAD SE NEĆE STIDJETI OVOVREMENIH POLITIČKIH ODLUKA

Proslava blagdana sv. Mihovila, zaštitnika Šibenika i šibenske biskupije, koji se ovdje časti 700 godina, započela je minuloga petka s vjetrom misom u Katedrali sv. Jakova, koju je predvodio nadbiskup splitsko-makarski msgr. Ante Jurić. U načnosti brojnih vjernika i svećenika, među kojima su, pored domaćina, biskup Šibenskoga dr. Srećko Badurin, bili i msgr. Slobodan Štambuk, biskup hrvatski, msgr. Želimir Pujić, biskup dubrovački, msgr. Ivan Prenda, biskup zadarski, msgr. Marin Barišić, pomoći biskup splitsko-dalmatinski, te gradski i županijski čelnici Šibenika. Msgr. Ante Jurić pozvao je na molitvu Bogu i utjecao se sv. Mihovilu za pomoć u svekolikoj obnovi šibenske biskupije i potrušenih crkava. Slaveći sv. Mihovila, oko zgradišta svetišta u petak su se okupili i vjernici iz Promine, Vukšića i Oštrostve, selja koja su nakon "Oluje" vraćena u njeda Hrvatske. U povodu blagdana sv. Mihovila, nakon mise u Katedrali održane je i svečana sjednica Gradskoga vijeća (na slici) na kojoj su bili Josip Juras, zamjenik ministra obrane RH, Paško Bubalo, šibenski župan, podžupan Ivo Baica i biskup Šibenski msgr. Srećko Badurin. Unatoč ko-rektnim odnosima među vijećnicima Gradskoga vijeća Zdravko Stanić, predsjednik tog tijela istakao je da s postignutim rezultatima nije u cijelosti zadovoljen. Ove su godine izostala i godišnja priznanja najuspješnijim i najzaslužnijim poduzećima, ustanovama i pojedincima, što napomenuo je, treba ispraviti prvi prilikom i ubuduće biti blagdan sv. Mihovila, kao Dan grada, trebalo proglašiti neradnim danom. Čestitajući Šibencima blagdan sveca kojega štuju od najranijeg spomena grada, gradonačelnik Ante Šupuk kazao je da je gradu u danasnjem vremenu više negoli ikada, potrebna mudrost njegova vodstva, te razumijevanje

gradana. Šibenik je tijekom Domovinskog rata pretrpio ogromne štete. Gospodarstvo je zamrlo, grad čeka nova ulaganja, utvrđujući, konačno, sa za-tvaranjem TEF-a i TLM-a, svoje razvojne vizije.

Trajektno pristanište bit će privredeno namijeni u najskorije vrijeme, a i zona mješovite namjene na Podima očekuje prve ulagače. Uskoro će biti sagradeno i prvi 700 metara gradskoga kanalizacionoga kolektora, pa je Ante Šupuk kazao da se Gradsko vijeće u ovome razdoblju nekih trebati postidjeti odluka koje je donijelo za vrijeme svoga mandata. Svećnost u povodu Sv. Mihovila nastavila se i u poslijepodnevним satima, kada je, u organizaciji Udrženja građana sv. Mihovila ulicama grada održana utrka "Za katedralu", u kojoj su sudjelovali mnogi Šibencani, bez obzira na uzrast i fizičku pri-premjenost. Svatko od trkača kupio je "ulaznicu" koja je koštala simboličnu jednu kunu, a tako sakupljen prihod namijenjen je projektu obnove kupole Katedrale sv. Jakova. U organizaciji Šibenskoga i trogirskega

Ogranka Matice hrvatske, a u povodu blagdana sv. Mihovila, otvorena je i izložba skulpture Matka Mijića, akademskoga kipara iz Trogira. Proslavi Dana grada pridružila se i uprava "Dječijih vrtića", s otvaranjem vrtića "Srce" u župi Srca Isusova koji pohađa 60 malih Šibencana uz potporu biskupijskoga "Caritasa" i Gradske uprave, a u petak navečer u Katedrali je ponovljen koncert, održan dan prije, za sudionike simpozija o 100. obljetnici HEP-a. Pored Šibenskih glazbenika Ane Grubić, Dragane Brkić, Miroslava Belamarica, Maksimira Mrvice, Mihajla Bošnjaka, Nikolina Bilić i Marije Seksu, nastupila je i mlada karlovačka gitaristica Ana Vidović, i pravci splitske opere Božena Svalina i Ante Ivčić. Koncert je priredio Kazalište Šibenik, a u pučkom dijelu proslave blagdana sv. Mihovila, ispred zgrade gradske i županijske uprave, fešta se održavala uz takto Šibenske narodne glazbe i ansambla "Berekini". B.P.

(Snimio: V. POLIĆ)

CRNO-BIJELO U KOLORU

OPUŠTENO ČEKANJE IZBORNIH REZULTATA

Premda svaki izbori za sobom uvijek donose i počajne političke strasti, u kojima je dopušteno reći i ono što se obično barem iz pristojnosti drži posakrito od očiju javnosti, očito da novi izborni ciklus za Zastupnički dom Sabora neće iznjedriti ništa što već nismo vidjeli. Realnije je zaključiti da gotovo i ne postoji jasna granica između službenog početka predizborne kampanje i političke svakodnevnicu, poglavito kada su u pitanju izjave čelnih stranačkih ljudi. Drugim riječima sve pozicije su već poodavno jasne, sada se tek radi na njihovu dočervljivanju, te na to jedino daje novu težinu u odnosu na kolovožnji 1992. godine, izbornoj kombinatorici. Ko-liko ili ne? Samostalne liste ili ne? Prije objavljuvanja našeg teksta već će sve biti službeno predano izbornoj komisiji, krajnji rok je 6. listopada do ponoći, pa se zbog nepoznavanja imena kandidata iz naše županije jednostavno nećemo upuštati u komentiranje i prečišćavanje izbornih rezultata. Ispitivanjima javnog mišljenja objavljenim u hrvatskom tisku nije pretjerano vjerovati, a uostalom lonsko se reda stranačka ispitivanja, ne za javnost, koja su kudikamo pouzdanija. Na njima se i grade predizborne očekivanja.

Ovdje je ipak presudnije primijetiti jedan

HNS ISTIČE KANDIDATA U IZBORNOJ JEDINICI ŠIBENIK ZA PREDSTOJEĆE IZBORE ZA ZASTUPNIČKI DOM

»MI SMO STRANKA S NAJVİŞE PROSTORA«

Na pojedinačnim listama za predstojeće izbore za Zastupnički dom Sabora, HNS izlazi udržen na temelju dogovora HSLS-a, HSS, SDPH, HND, IDS i HSP 1961. Hrvatska narodna stranka dobila je tako kandidata u dvije izborne jedinice, među kojima je i Šibenka. Drugim riječima, dogovorom postignutim medu čelnicima navedenih stranaka prošloga tjedna u Zagrebu, HNS će u Šibenskoj izbornoj jedinici istaknuti svoga kandidata koji će zastupati udrženu oporbu. Bila je to prilika za razgovor s Markom Kovačem, predsjednikom podružnice HNS u Šibeniku, nakon sastanka predsjednika podružnica stranke većih hrvatskih gradova održanom u subotu u Šibeniku.

● **Tko će biti kandidat stranke u Šibeniku?**

— To još ne znamo, ali HNS nije slučajno odreden za isticajući svoga kandidata u izbornoj jedinici Šibenik. Naišme, ankete izrađene unutar širokoga uzorka glasača s našega poručja, kazuju da HNS ima 25 postotnu podršku. Objasniti će: za HNS se predviđaju, oprimljive, 5 posto birača, ali kada upitate tko ima najbolji program, tada se predviđaju 25 posto. HNS ima najviše "slobodnog prostora", dakle, glasači i potencijalnih glasača, za razliku od nekih drugih stranaka koje su dosegnele svoj "plafon" i mogu samo neznačno oscilirati. Naš kandidat bit će, u svakom slučaju, "čovjek bez mrije", obrazovan i ugledan. Inače, naša je prednost što se nititi jedan HNS-ovo čovjek nije iskompromitirao. Naši dužnosnici koji obnašaju javne funkcije, nemaju nikakvih "repova" za sobom.

● **Imaš ste ovdje, i prelaska u HDZ? U posljednje vrijeme bilo je takvih slučajeva i kod drugih stranaka.**

— Bila su dva prelaska, i za takve "klimevce" bolje je da nisu ostali u našim redovima. Sada bar znamo da na takve ne možemo računati. Stranka je stabilna, u to nema sumnje, a svi ti, koji su iz naših redova, pa i iz drugih stranaka, prešli u HDZ, poslužili su za internu upotrebu vladajućoj stranci. Unutarstranački izbori u HDZ-u pokazali su da ih nigdje nema. O njima bih drugačije mislio da su prešli u neku od oporbenih stranaka. Sada, odjednom, prelaze u HDZ, kojem su bili oporba, a HDZ niti za dlaku nije promijenio program.

● **Kakve izborne rezultate očekujete?**

— Oporba se opametila i udružila. Na posljednjim izborima Josip Juras u Sabor je otisao s 41 posto glasova. Oporba, istina razdjeljena, imala je prema tome, 59 posto. Ponovi li se to u sadašnjim izborima,

a regionalizam i inače zastupamo u svome programu. Suradnju s Dalmatinskom akcijom smo odbacili, dok sa SOU-om nismo niti htjeli razgovarati. IDS dake, ne odskoči od regionalističkoga dijela programa HNS-a. Ne kažem da i unutar nema jednoga Paulette i njegove struje, ali ta struja uostalom, nije niti pobijedila unutar IDS-a. Da jest, sigurno ne bismo bili u koaliciji. Uostalom, Hrvatska je država regija, a druga je stvar što je vlast centralizirana.

● **Koji će problemi biti težnje predizbornih aktivnosti HNS-a?**

— Borimo se i borit ćemo se za razvoj gospodarstva, za aktivnu politiku zapošljavanja, za izgradnju parlamentarne demokracije i građanskog društva... Za mirovne dostojne minuloga rada, za vše radnje knjižica a manje socijalnih iskaznica... Treba nadalje, zaustaviti odjek hrvatske pameti u inozemstvu. Podaci kazuju da je u posljednjim godinama otišlo iz Domovine oko 120 tisuća mlađih, školovanih ljudi, a nitko na to ne reagira. Umirovljenici su najveći gubitnici u pretvorbi — imaju najveći fond, a najmanje koristi od njega. Mislim da će lokalni izbori uslijediti vrlo brzo nakon parlamentarnih. U tome segmentu borit ćemo se za decentralizaciju u političkom i gospodarskom odlučivanju, ljudska prava pojedinci i skupina.

● **Kod birača postoji strah od toga da će svoje glasovi dati nekome tko će kasnije pripasti u neku drugu stranku.**

— HNS će sa svim svojim kandidatima sklopiti građanski ugovor, prema kojem, u slučaju prelaska u drugu stranku, prihvaćena kao takva, s ogromnim utjecajem u Istri. S njima smo stupili u koaliciju upravo zbog regionalističkoga pečata koji će HNS tako dobiti, i skupina.

● **Na državnoj listi izlaze u koaliciji sa HSS-om, HKDU, Slavonsko-baranjskom hrvatskom strankom i IDS-om. Suradnja s IDS-om neke je i iznenadila.**

— To je jedina centristička koalicija na državnoj listi. Što se IDS-a tiče, to je regionalistička stranka, prihvaćena kao takva, s ogromnim utjecajem u Istri. S njima smo stupili u koaliciju upravo zbog regionalističkoga pečata koji će HNS tako dobiti,

OSTAT ĆEMO
PARLAMENTARNOM STRANKOM

Na čelu sa članom Predsjedništva HNS Dinkom Čovićem, minule je subote u Šibeniku održan sastanak predstavnika Podružnica stranke iz svih većih hrvatskih gradova. Marko Pušić iz Zagreba, Matko Županić iz Rijeke, Zvonko Vučemilo iz Zadra, Jakša Marasović iz Splita, te domaćin, Marko Kovač, predsjednik Podružnice HNS-a iz Šibenika, održali su nakon sastanka konferenciju za novinare, na kojoj je istaknuto da je u prvoj oporbeni koaliciji sedam stranaka, među kojima je i HNS, brana funkciji doživotnoga predsjednika, pronašla unutarnji neprileđi i boljševizaciju političkog prostora u Hrvatskoj. Također, predsjednici ogranka HNS-a ocijenili su prilike u stranci stabilnosti.

KONFERENCIJA ZA NOVINARE KOORDINACIJE OPORBENIH STRANAKA

VICE VUKOV KANDIDAT UDRIŽENE OPORBE U IZBORNOJ JEDINICI ŠIBENIK

Vice Vukov, priznati hrvatski umjetnik, profesor talijanskoga i francuskoga jezika po zvanju, također sa završenom visokom političkom školom u Francuskoj HNS-ov je kandidat koalicije sedam oporbenih stranaka u Šibenskoj izbornoj jedinici (16). O tome su predstavnici koalicije na razini Županije Šibenke izjavili na konferenciji za novinare u četvrtak, a iskazujući zadovoljstvo što je HNS, na temelju stranačkoga dogovora dobio pravo istaknuti rođenog Šibenskog Vladiču Vicu Vukovu, kao zajedničkoga kandidata, Marko Kovač predsjednik Šibenske podružnice HNS-a, prognizirao je i njegov izbornu pobjedu, dok za HNS, na državnoj listi, očekuje i do 25 posto glasova. Na konferenciji za novinare, razjašnjele su i nedoumice nastale u javnosti s kandidaturom Krunoslavom Mazalinom, inače povjerenika Saveza samostalnih sindikata Hrvatske, koju je istaknuo HSS, inače jed-

na od stranaka iz udružene oporbe. Kako su istaknuli Marko Kovač i Ante Markov, predstavnici HSS-a, Mazalinova kandidatura je povučena, posljedica je nesporazuma, i ne znači da među udruženom oporbi, na samome početku, ima razilaženja. Joško Pisa iz SDP-a upozorio je međutim, kako je rano prognozirati izborne rezultate, jer se još ujek ne zna točan broj kandidata. Prema njegovu izjavu, HDZ može pribjeći isticanju nezavisnih kandidata, čija je uloga da privuku određeni broj glasova kandidata oporbe. Sastav legalno, nezavisni kandidat može biti svatko i u roku sakupi 400 potpisa. I Mario Kovač složio se kako nije potrebljeno pre-judicirati izborne rezultate, pa je kazao kako oporba s Vicom Vukovom ima realne šanse. Kako je podvukao, Šibeniku je potreban čovjek koji će kvalitetno zastupati interese grada i Županije.

OBNOVA INFRASTRUKTURE TEMELJNI UVJET POKRATKA

KAKO SU JAVNA PODUZEĆA OBAVILA ZADAĆU?

Nakon oslobodanja do prije dva mjeseca okupiranih područja Županije i ovog dijela Hrvatske, slobodno se može kazati da su odmah iz hrvatskih oslobođitelja na ta područja među prvima stigli djelatnici ne sa-

mo vlasti, već i javnih ustanova, put Hrvatskih pošta i telekomunikacija, Elektre, te vodoprivrede. Što su i u kakvome su stanju svoje infrastrukturne objekte zatekli, te o tomu što je odmah sanirano, što treba dalje raditi? Zajednička je ocjena da su objekti devastirani, poškodjeni, korišteni ali ne i održavani.

— Što se tiče telekomunikacijske mreže na tom području, cijelovito gledajući, sve je bilo zapušteno. Okupator je djelomično koristio telekomunikacijsku mrežu i objekte, ali o održavanju se ne može govoriti. Primjerice, kada smo došli u Drniš, zatekli smo vrlo neuredno stanje, a u Oklaju je telefonska centrala potpuno devastirana i odnešena tko ga gdje. Jedino je telefonska centrala u Drnišu bila u funkciji, ali oprema nije bila kompletna, govorи Marijan Sekso, upravitelj Telekomunikacijskog centra Šibenik.

Odmah po oslobađanju, dakle 6. kolovoza postavljena je u Drnišu centrala sa 120 brojeva i spojena preko Unešića na šibensku mrežu. U međuvremenu su nedostajći dijelili tamošnje „stare“ telefonske centralne nabavljeni i ona je obnovljena. Danas ima kapacitet od 2.000 brojeva. No, telefonske mreže na tom području su znatno oštećene. Postupno se, kaže Sekso, ovisno o povratku ljudi na to područje njihove zahtijeve za povratom telefonskih brojeva, radi na popravci telefonske mreže. Na drnišku telefonsku centralu trenutno je priključeno stotinjak brojeva, a četrdesetak medju brojevima su za potrebe državnih institucija, te za potrebe lokalne uprave i javnih ustanova. Svakodnevno odlaze u Drniš na posao, jer su većini kuće oštećene pa su stoga primorani i nadalje boraviti u hotelskim sobama. Šibenski Telekomunikacijski centar je ubzro nakon „Oluje“ postavio i pet javnih govornica na oslobođenom prostoru i to u Čistoj Velikoj, Sonkoviću, Sladićima (Plastovo), Piramatovcima i Rupama. Na pitanje kolike su ukupne štete u telekomunikacijskom sistemu na oslobođenom području Županije, upravitelj Sekso nije mogao dati precizan odgovor, izraziti to i kunama. No, rekao je da su znatne. Procjene ukupnih šteta su u tijeku i uskoro će se sve znati.

Tko komu pripada?

Prije srpske okupacije Knina to područje je, telekomunikacijski gledano pripadalo šibenskom TKC-u. Upravo su šibenske ekipe prve ušle u Knin i, pomoću nekoliko djelatni-

ka iz zadarskog centra, a pristizale su ekipe i iz ostalih hrvatskih centara, osposobile su za rad kninsku telefonsku centralu. Desetak djelatnika svakodnevno odlaze na posao u Knin, kaže Sekso, ali do danas nisu rješili njihova stambena pitanja. Obećano im je nekoličina stanova za one koji su nužni održavati sistem. Na osposobljavanju glavnog, magistralnog kabela, pomogli su im kolege iz Splita. Ostale poslove su radili šibenski i drniški djelatnici HPT-a. Bilo je posla i previše, dodaje, jer okupator pri odlasku nije ostavio nikakve papire ili tehničku dokumentaciju, pa je trebalo -na licu mesta- tragati gdje što pripada, s obzirom na to da je četiri godine sve telefonske veze, raznim improvizacijama, usmjerio prema Bosni i tzv. SRJ. Osim što i nadalje rade na osposobljavanju telekomunikacijske mreže na oslobođenom području, Sekso nas izvještuje i o tome da su pokrenuti investicijski radovi na sadašnjem području Općine Ružić. I prije „Oluje“ u Kljacima, središnjem petropoljskom selu, pripremljen je prostor za postavljanje telefonske centralne, a ovih dana se počelo s radovima na otkopavanju spojenog puta za optičku vezu na potoku od Drniša do Kljaka u dužini od 17 kilometara. Planom je predviđeno pokrivanje još nekoliko naselja na području te općine, pa čak i spanjane su splitskim svjetlovođnim kabelom.

Ivana Plenča, direktor JPKD „Vodovod i kanalizacija“ Šibenik također će nam reći da su ekipe tog javnog poduzeća od prvog dana nakon oslobađanja županijskih prostora na tom terenu, premda su imali malo objekata na nekada okupirano područje koje pripada tom javnom poduzeću. Kao i ekipe Hrvatske elektroprivrede i oni su pomagali svojim kolegama. Svadje su, kaže Plenča, zatekli loše stanje objekata i cjevovoda, jer ih nisu održavali. Ekipa šibenskog „Vodovoda“ radile su i rade i danas na popravcima i otklanjanju šteta uzrokovanih ratnim razaranjem. Što se tiče šibenskog područja, oštećenja su najveća na lozovačkom području, jer tamo, što zadnjih dana otkrivaju, a posljedice mjesecima osjećaju korisnici, ima podosta oštećenja.

— Traženje kvarova je svakodnevno, a najveće štete pretrpio je podmorski dio cjevovoda koji ide od Lozova do Skradina, najvjerojatnije će se morati izvršiti zamjena tog dijela cjevovoda. Iako područje Knina nije pod njihovim „patronatom“ i tu su bili prisutni. Kome će u budućnosti taj prostor gledati infrastrukture pripadati ovisi, prije svega o mogućem novom teritoriju.

jačnom ustrojstvu, a potom i novom ustrojstvu javnih službi poput ove.

Bez struje nema ničega

Ono što je prije svega trebalo uraditi kako bi se s radovima na osposobljavanju bilo vodovoda ili telefonije moglo učiniti, zasigurno je bila opskrba električnom energijom. Nenad Bubrić, direktor distribucijskog područja „Elektre“ Šibenik reči će nam da su djelatnici s ovog područja već 24 sata nakon akcije „Oluje“ bili na oslobođenim područjima ne samo drniškog, već i kninskog područja.

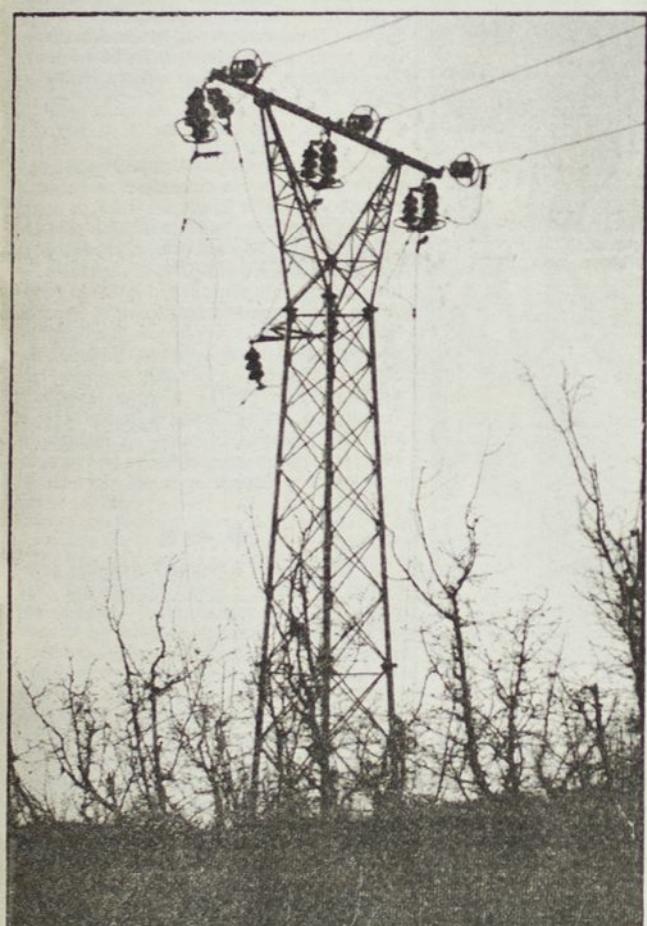
— Šestog smješteni u Kninu i Drnišu, te konstatirali da imamo napon s bosanske strane kojim su se koristili okupatori tog prostora. Nekoliko dana kasnije, nakon što su naši djelatnici napravili svoj dio posla, a na svaki poziv su se odazivali i tijekom Domovinskog rata, 11. kolovoza smo pustili 110 kilovolti vod od Bilice prema Kninu. Time smo rješili puno problema, a istodobno smo radili i na uspostavljanju rada u HE Miljacka, kazuje Bubrić.

I oni su kao i spomenuti djelatnici dvaju javnih poduzeća na oslobođenom području zatekli jedno stanje u oblasti opskrbe električnom energijom. Prve procjene kazuju da su štete više od 100 milijuna kuna, od čega na stankovačkom području, te u Skradinskom zaledu iznose oko 30 milijuna kuna. Bit će potrebno četiri do pet godina da se sve doveđe u tehnički ispravno stanje, kaže Bubrić.

Tamo gdje se vraća život, potrebno je osigurati i osnovne infrastrukturne uvjete. Stoga su šibenskim električarima u pomoć došle i ekipe iz Samobora, Križevaca, Makarske te drugih mesta Hrvatske. Nekada je u tom gradu u „Elektre“ bilo zaposleno stotinjak ljudi. Danas ih je tek petorica i pomoć je nužna. Svaki je potrošač evidentiran nakon što je priključen na mrežu potrošača, odnosno korisnika električne energije i nikakvog opštoga za plaćanje neće biti. Svakodnevno njihovi radnici imaju pune ruke posla, jer treba otkloniti kvarove na električnoj mreži, priključiti mjeđuračnike, postaviti ure kopčalice te glavne osigurače.

Nije svako domaćinstvo na oslobođenom području još uvijek dobitio niti struju, vodu i telefon, jer najprije treba sanirati posljedice oštećenja, a potom se na preporuku mjesnoga ili gradskog rukovodstva ide prema prioritima. No, kako se život postupno na ta područja vraća, dolazi i sve ostalo.

K. RUDAN

SJEDNICA ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE

KNIN »VRATITI« ŠIBENIKU

Šibenčani su, jednoglasnom odlukom vijećnika Županijske skupštine održanoj u utorak 4. listopada, pokrenuli inicijativu za izmjenu Zakona o područjima Županije, grada i općina u Republici Hrvatskoj, tražeći da se saborom odlukom područje bivše općine Knin, za što ima povijesnih, prirodnih i gospodarskih razloga, taj prostor vrati pod „okrilje“ ove Županije.

Na istoj sjednici vijećnici su, bez veće rasprave, prihvatali i Projedlog odluke o osnivanju Savjeta za sigurnost protora i imenovanju članove savjeta, a među ostalim prihvatali i prijedlog zaključka o utvrđivanju plana mreža srednjih škola, te imenovali članove Upravnog odbora Muzeja Grada Šibenika.

Između nekoliko postavljenih vijećničkih pitanja izdvojimo ono ključno: Zašto vijećnici i šibenska (županijska)

javnost nisu upoznati sa stanjem na području Županije nakon akcije „Oluja“? Tako je Joško Pisa (SDP) uputio svojvrstan prosvjed zbog toga što dva mjeseca nakon oslobođenja nije podneseno izvješće o stanju na oslobođenom području, a kako reče, prema neslužbenim informacijama problema je podosta. Potvrdila je to i Snežana Biga-Friganović, saborska zastupnica, koja je sa svojim kolegama obišla ta područja, te naglasila da posebno velikih problema ima u Drnišu, držeći da bi upravo ova Skupština o tomu trebala raspravljati. Potpredsjednik Županijske skupštine Milan Velić, a potvrđuo da je to i župan Paško Bubalo, najavili su krajem listopada održavanje 17. sjednice Županijske skupštine na kojoj će se upravo o toj problematiki raspravljati. Stručne službe će pripremiti izvješće o stanju, što će biti podloga za raspravu. K.R.

VIŠEDNEVNO VJERSKO I PUČKO SLAVLJE U DUBRAVICAMA

Napačeni puk župe Sveti Katarina Djevice i Mučenice s prostora Dubravica i Plastova, kao i kip Čudotvorne Ranjene Majke Mira u dubrovačkom sjetištu, u ovome su ratu otrpjeli sve kušnje stradanja, ali iz toga košnara dušmanskoga zla iko s ranama, izašli u cijeli i čitavi. Taj zavjetni Gospin kip, donesen 1986. iz Fatime, a kojega je zlatnom krunom okrunio i blagoslovio 13. svibnja 1991. uzoriti kardinal Franjo Kuharić, stradao je u naletu neprijateljskih granata 13. rujna 1991. ali nije uništen. Jednako tako nitko od Dubravičana nije u toj župi poginuo, mada je četiri godine to selo doslovce gorjelo. Puk je bio uz Boga, Bog je bio s njime.

U ozračju takva saznanja i promišljanja u Dubravicama su se protekloga tjedna, u obnovljenu Gospinu sjetištu održavale mise za hvalnice posvećene oslobođenju okolnih hrvatskih prostora, u čast Majke Mira, obnove sjetišta i crkava Sv. Ante i Sv. Roka. Mise su predvo-

Mnoštvo pred obnovljenim sjetištem u Dubravicama

Fra MARKO BABIĆ, PROVINCIALNI VIKAR:

Napisao i snimio: Joško ČELAR

»OVDJE SU SVETI TEMELJI HRVATA«

dili franjevci Provincije Presvetoga Otkupitelja, a u nedjelju, 1. listopada bilo je pravo vjersko i pučko slavlje kojem je pribavio i dio elite tih marnih franjevaca s prostora od otoka Visovca do Makarske, kao i biskup Šibenski msgr. Srečko Badurina. Prikrojena je velika procesija Ulicom Mira kuda su nekada padale granate, misno je slavlje predvodio fra Marko Babić provincialni vikar, a nakon što je dr. fra Stipe Nimac profesor na Makarskoj teologiji, predstavio prvu knjigu župnika dubrovačkog fra Petra Klarica, govoreći na znanstveni i pristupačan način o knjizi i fratrima svojega reda, otvorena je u crkvi sjetišta i izložba fotografija i napisa više autora pod nazivom »S Ranjenom Čudotvornom Majkom Mira iz ratnih stradanja u slobodu i miru budućnost«.

Euharistijsko slavlje, slavlje zahvalnosti (jer riječ euharistos u Grčkoj i danas rabe u tome značenju, kada se nečemu želi izraziti zahvalnost), valja u slučaju Dubravica, a i mnogih drugih hrvatskih, osobito oslobođenih mesta, statuti u kontekst šire katoličke i duhovne obnove, navještene i Papinim poslanicama i onima kardinala Kuharića, a koje su u službi mira i snošljivosti i stavova prema obrambenome ratu, ljudskim pravima, vjerničkom i ljudskom dostojanstvu. To značenje svakako je podvučeno činjenicom što se to mjesto s onima okolima i sa Skradinom kao svojim kulturnim i duhovnim središtem, u očajničkoj borbi za te hrvatske prostore uspijelo obraniti od pohoda horda čiji su vjetovi dolazili s istoka, noseći sobom, uz avenijstvo smrti i progona i njihovu »civilizaciju«. K tome borba protiv takve »civilizacije« i propovijedanje snošljivosti i čovječnosti u sebi ne protutječe. Jer, pravedni, obrambeni rat protiv genocidne politike sankcioniran je i svjetovnim i crkvenim kodeksima, a tolerancija se odnosi na miran suživot kojem i jest pretpostavka odustrova svakoga nasilja i pokušaja stvaranja potlačenih naroda.

Biskup Šibenski msgr. Srečko Badurina u posjetu sjetištu Majke Mira u Dubravicama

Povratnice iz progonstva — hodočašće Majci Mira

Slične misli nadahnjavale su i fra Marka Babića, provincialnoga vikara, kada je mnoštvo propovijedao o zahvalnosti Bogu, što nam je uza sve žrtve udjelio slobodu. »Bio je rat. Tukli su nas, pogonili, ubijali, ponižavali i tjerali iz naših kuća, a opet možemo zahvaliti Bogu govorio je vikar. Pa, to jest paradoks, ali je i prava stvarnost. Stara poslovica veli: ne pada snijeg da počrije brije, već da pokaže tragove živini. A upravo u ovome ratu puno je te živine pokazalo svoje tragove. I oni koji su se zaklinjali u nekakvo bratstvo, k tome još i jedinstvo. I oni koji su, toboko, propovijedali jednakost svih ljudi, dobrostanstvo, slobodu, kazivali su samo prazne riječi. Brzo se pokazalo da ti vukovi preodjeveni u ovce, ne misle ono što govore i da nas zapravo žeže uništiti. Oslanjali su se na svoju bahtost i bojnu kolu, a mi smo naše pouzdanje stavljali na Gospodina iznad svih vojska. Bili smo goloruki i sami u svijetu, a jedina nam je nade bio naš hrvatski narod Bog i Majka Božja. Proricali su nam propast, ali nisu računali na ono o čemu i Sveti pismo govorí: »Ako Gospodin stražu čuva, uzalud se muče branitelji«. Jer, ako je Bog s nama, tko će protiv nas.«

I to je, reći će još fra Marko, bilo uistinu čudo. Za kratko smo vrijeme osposobili vlastite snage i s Božjim nadahnucem digli smo se, spasili i ostali živi. I zato Bogu hvala, a ovaj blagdan neka bude zavjetnim blagdanom i neka znaju i budući naraštaji s ovih prostora da su na tlu Hrvata koji tu bivaju od sedmoga stoljeća, a čije se groblja nalaze i na ovome su mjestu gdje smo mi sada. To je sveto mjesto, jer su tu kosti pravednika.

Kada su ratna djelovanja utihnula, Dubravice i okolna sela pristupila su obnovi, jer su štete goleme. To se, do dogadaja prije Oluje, nazivalo »pilot programom«, sustav po kojemu će se pod pokroviteljstvom Vlade obnavljati i ostali oslobođeni krajevi. Ti dani su napokon došli i žitelji opet mogu pod svoje krovove, a iz susjednih četničkih uporišta ne vrebaju više opasnosti. Ljudi su mogli odahnuti. Jedan njihov novi duh vjere i pouzdanja bio je vidljiv i na proteklim svečanostima dubravčkim. A s Dubravica pogled puca i prema razrušenim hrvatskim selima oslobođenim prije dva mjeseca. Njima treba pomoći da im se život vrati iz pepela i da se mise zahvalnice drže i u njihovim obnovljenim sjetištima.

KRONIKA

Na Medunarodnom simpoziju u povodu 100. obljetnice HEP-a, raspravljalo se o ulozi elektroprivrednog sustava na rijeci Krki u okviru europske i svjetske elektroprivrede. Uspoređivan je i rad nacionalnih elektroprivreda: Madarske, Austrije, Italije, Slovenije, Bosne i Hercegovine i Hrvatske, te je organiziran i okrugli stol o međusobnoj suradnji i načinu izmjene iskustava. Sudionici simpozija mišljenju kako treba organizirati svjetski kongres povjesničara elektroenergetike, a Šibenik bi trebao biti domaćin zbog svog značajnog mjesto u razvoju europske i svjetske elektroenergetike.

• • •

Marijana Šuperba, učenica II. razreda Turističko-ugostiteljske škole osvojila je prvu nagradu za literalni rad »Šibenice, grade moj«, na natječaju što ga je u povodu Sv. Mihovila, organizirala Turistička zajednica Grada Šibenika. Druga nagrada pripala je također učenici II. razreda za rad »Šibenice, ljepota ti na rane sjela«, a treće mjesto Nataliji Šeparović, učenici IV. razreda, za rad »Mali grad — veliki biser«.

Natječaj je bio namijenjen isključivo učenicima Turističko ugostiteljske škole, a cilj je bio potaknuti ih da bolje upoznaju i vrednuju ljepote svog grada.

• • •

Članovi Izborne skupštine drniškog ogranaka HDZ-a izabrali su novi gradski odbor od 15 članova i izaslanici za izbornu skupštinu Županijskog odbora HDZ-a i Treći sabor HDZ-a. Na izbornoj skupštini u Drnišu bili su i članovi Izbornog stožera Ivo Šanader, Josip Juršić i Smiljan Reljić te čelnici Županijskog i Gradskog odbora HDZ-a Šibenik.

• • •

Turistička zajednica Grada Šibenika potpisala je ugovore s pobjednicima natječaja za najbolji suvenir Grada Šibenika, na kojem je prvo mjesto pripalo Aleksandru Guberini za izradu gotičkog zdenca koji ima funkciju malog rezora i dviju glava s digitalnim satom. Druga nagrada osvojio je Siniša Popović za set razglednica s motivima Šibenika. Reprezentativni suvenir još nije izabran, a kao mogući predstavljen je »Šibensko puče« u obliku kutijice za nakit, autorice Franke Kojundžić. Prema riječima direktorice Turističkog ureda Grada Šibenika Ksenije Grubišić, »Šibensko puče« će pripasti našov represantativnog suvenira ako ga autorka izradi u konačnoj verziji do božićnih blagdana.

• • •

U Šibeniku je u povodu otvaranja generalnog konzulata u Splitu, boravio ovih dana slovenski veleposlanik Matij Malešić. Slovenski veleposlanik dočekali su Šibenski podžupan Josip Odak, dogradonačelnik Šime Vikario i pročelnik Ureda za prosvjetu i šport Franjo Čeko, a tokom razgovora upoznali su ga sa stradanjima Šibenske županije te o trenutačnoj gospodarskoj situaciji. Josip Odak je u razgovoru istaknuo kako RH i Slovenija imaju mnogo dodirnih točaka i stoga je suradnja tih dviju republika uistinu potrebna.

• • •

Hrvatska kreditna banka za obnovu i razvoj, odobrila je građevinsko rudarskom kombinatu Kalun u Drnišu, kredit u iznosu od 2 milijuna i 300 tisuća kuna, za obnovu proizvodnje betonskih blokova. Kako je to poduzeće u ratu pretrpilo velika razaranja poslovodstvo »Kaluna« očekuje veću finansijsku potporu HKBO-a, pogotovo što su zanimanje za ulaganje u proizvodnju vapna već iskazali potencijalni domaći i inozemni ulagači. Proizvodnja betonskih blokova, betona i rad kamenoloma, trebali bi početi početkom sljedeće godine.

Pripremila: Jozica KRNIĆ

SKRADINJANI PRVI PUT OBILJEŽILI DAN OPĆINE

Ove godine stari hrvatski grad Skradin po prvi put slavi Dan svoje općine, potpuno slobodan što njegovo, istina za sada još uvinjak malobrojno, pučanstvo čini sretnjim i radosnjim, kazao je među ostalim načelnik Općine Skradin Petar Dunder, prošle subote na blagdan svetoga Jeronima zaštitnika Grada Skradina. Skradinjani su Dan općine i ovaj blagdan proslavili nizom kulturnih manifestacija. U organizaciji Matice Hrvatske iz Skradina tom prigodom otvorena je izložba slike hrvatskog slikara Ivana Lackovića-Croate, a predstavljena je i zbirka pjesama Zorana Jurića -Rupski libar-. Profesor doktor Tihomil Maštrović iz Zadra održao je predavanje o temi -Skradin u Zori Dalmatinskoj-. Svečanom sjednicom Općinskog vijeća i Poglavarstva kojoj je bio naznačan i šibenski župan mr. Paško Bušalo, Skradinjani su službeno proslavili taj značajan dan.

SLAVIMO ŠTO SMO SLOBODNI

O sadašnjem i budućem trenutku Skradina na sjednici je govorio načelnik Općine Skradin Petar Dunder koji je istaknuo kako su turizam i poljoprivreda temeljni pravci razvoja te male općine koja u budućim vremenima ima priliku za uspešan i brz razvitak. Na sjednici je istaknuto kako oko stotinu izbjeglica iz Bosne uglavnom Hrvati želi naseliti skradinsko područje, a svoju zainteresiranost za ovaj kraj izrazili su i naši

ljudi koji se trenutno nalaze na privremenom radu u inozemstvu po zapadnoeuropejskim zemljama i prekoceanskim kontinentima. U povodu blagdana svetog Jeronima položen je vijenac za sve poginule branitelje.

Ije Domovinskog rata, a u crkvi svetog Jeronima služena je svečana misa.

Za Dan općine najmladi Skradinjani dobili su i dječji vrtić. Prigodom tog svečanog trenutka vlasnik nakladnog

poduzeća -Most- iz Zagreba Vladimir Vučev poklonio je stotinjak knjiga u vrijesnosti od dvanaest tisuća kuna skradinskoj osnovnoj školi. Na poklonu se toplim riječima zahvalio književnik Joso Lača koji je taj vrijedan dar uručio ravnatelju skradinske škole Stjepanu Tribiku. Vrtić je blagoslovio skradinski župnik don Ante Caparin naglašivši kako želi da se djeca već po staroj dobroj hrvatskoj tradiciji odgajaju u kršćanskom duhu te da rastu mimo i bezbrinjivo u samostalnoj i suverenoj državi Hrvatskoj. Organizatori ove svečanosti bili su Poglavarstvo Općine Skradin i Ogranak Matice hrvatske iz Skradina, a glavni pokrovitelj svečanosti je Poglavarstvo Općine Skradin.

S. BOJIĆ
(Snimio: V. Polić)

U POVODU 15. OBILJEŽNICE NACIONALNOG PARKA »KORNATI« ODRŽAN PETODNEVNI SIMPOZIJ

GOSPODARENJE I ZAŠTITA VELIKO JE UMIJEĆE

Nakon trodnevnih stručnih izlaganja, okruglim stolom i završnom raspravom održanom u četvrtak, jučerašnjim obilaskom Komatskog otočja danas završava petodnevni simpozij o Nacionalnom parku »Kornati«. Povod za njegovo održavanje je petnaesta obljetnica od proglašenja tog dijela Jadranu nacionalnim parkom, a sudionike simpozija primili su čelnici Općine Tisno i Županije Šibenske. Organizatori simpozija, pokrovitelji i domaćini suglasili su se da se Kornatsko otočje, to jedinstvo prirode i kulturne baštine, mora jače afirmirati u turističke svrhe, ali istovremeno i očuvati. Zaštita i gospodarenje takvim prirodnim blagom, kao što su Kornati, veliko je umijeće. Na čovjeku da iznade načina spojiti to i pretočiti u stvarnost, rečeno je tijekom simpozija.

Organizatori simpozija pod nazivom »Nacionalni park Kornati, Općina Tisno u Županiji Šibenskoj« bili su Hrvatsko ekološko društvo i NP »Kornati«, a suorganizator Državna uprava za zaštitu kulturne i prirodne baštine pod čiju brigu su nedavno došli i nacionalni parkovi. Pokrovitelji su bili Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i Županija Šibenska.

Teme koje su na simpoziju obrađene bile su vezane uz klimatske prilike, bioklimu, geografske i geološke značajke, arhitekturu, marikulturu, gospodarstvo i turizam, te povijesna, sociološka i druga obilježja. Kako očuvati Bogom dane ljepote, prirodu netaknutu -civilizacijom- i velikim hotelskim zdanjima, na oko stotinu otočića, a is-

todobno je kvalitetno iskoristiti u komercijalne svrhe? To pitanje je često postavljano, a odgovori nudeni, premda različiti, u vrijeme simpozija. No, razmišljanja su i znanstvene studije o tom prirodnom fenomenu, a Županija Šibenska uz Kornate podarena je i kraškom ijeopticom Krkom, da je čovjek taj koji se mora prilagoditi prirodi, poštovati je, njegovati i voljeti.

Uostalom, kako je to slikevito prilikom otvaranja simpozija, u ponedjeljak 2. listopada kazao Vladimir Majer, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, »mi smo dio prirode, a ona je

dio nas«, dodavši u svojem izlaganju i to da Kornati osim što pripadaju Hrvatskoj, pripadaju i cijelom svijetu, jer su svjetski fenomeni. Tišnjanski župnik, don Ante Skračić je tom prilikom naglasio da ako znamo cijeniti ono što imamo, znademo cijeniti i same sebe. Sudionici simpozija su se razilično upravo u takvom uvjerenju s nadom da će Nacionalni park »Kornati«, zahvaljujući čovjeku, prije svih dalmatinskom, jer su Kornati do njegove povijesti, ali zajedničkim nastojanjima i pameću ostati, kako reče jedan od sudionika simpozija, NEOKALJANI-MA.

K. RUDAN
(Snimio: V. Polić)

do nas«, dodavši u svojem izlaganju i to da Kornati osim što pripadaju Hrvatskoj, pripadaju i cijelom svijetu, jer su svjetski fenomeni. Tišnjanski župnik, don Ante Skračić je tom prilikom naglasio da ako znamo cijeniti ono što imamo, znademo cijeniti i same sebe. Sudionici simpozija su se razilično upravo u takvom uvjerenju s nadom da će Nacionalni park »Kornati«, zahvaljujući čovjeku, prije svih dalmatinskom, jer su Kornati do njegove povijesti, ali zajedničkim nastojanjima i pameću ostati, kako reče jedan od sudionika simpozija, NEOKALJANI-MA.

K. RUDAN
(Snimio: V. Polić)

Hrvatska je otočna zemlja i stoga svojim »Projektom 1185« otočki svijetu to želi dokazati arhitekt Niko Bašić. Nositelj projekta je Općina Tisno, te druge otočne općine Republike Hrvatske udržene u tu asocijaciju. Projekt, kazao je prilikom njegova predstavljanja u Murteru arhitekt Bašić, predviđeno je da se na svakom hrvatskom otočku postavi kameni monolit na kojem bi bio pečat s imenom otočka i riječi »Republika Hrvatska«, te državni grb. Turisti, a prije svega nautičari, koji će obilaziti naše otoke utiskivali bi takav pečat u svoje nautičarske putovnice. Onaj tko skupi sve pečete jedne skupine otočaka dobit će diplomu argonaute hrvatskih otočaka, a tko -skupi- pečeće svih hrvatskih otočaka stječe diplomu i medalju argonaute, viteza hrvatskih otočaka. Zamisao je autora projekta.

S otvaranja Simpozija o Kornatima

SKRADIN

Jedna zadruha - dva direktora

Pojoprivredna zadruha Bratiškovci-Bribir ima privremenu upravitelja ali i vršitelja dužnosti upravitelja. To su Joso Sladić kojeg je izabrala Skupština zadruge Plastova te Ante Tepić kojeg je imenovalo skradinsko Općinsko poglavarstvo. Tako zadruha Bratiškovci-Bribir obnavlja svoju djelatnost na temelju rješenja Trgovačkog suda iz Splita kojim se potvrđuje kako su zadruge iz Plastova odnosno njihova skupština pravni slijedbenik zadruge iz Bratiškovača, a privremeni Nadzorni odbor i vršitelj dužnosti upravitelja Ante Tepić to su isto pravo ostvarili na temelju Uredbe Vlade RH o preuzimanju i raspolažanju imovinom na oslobođenom području. Ovaj nesporazum prošlog su tjedna na poziv načelnika Općine Skradin, Petra Dundera, u Skradinu pokušali riješiti predstavnici čak četiri zainteresirane strane — Općine Skradin, Županije Šibenske, zadruge iz Plastova te Zadružnog saveza Dalmacije. Ni nakon trostotinu rasprave nije postignut jedinstven dogovor iako se u više stvari i stavki sve četiri strane slažu. Svi, na primjer, izražavaju zadovoljstvo što se oživjava zadružarstvo i još više što se povratnici — svih odreda Sladići iz Plastova tako zdušno zalažu za početak obnove poljodjelstva. Dapače, oni su nakon zaoravanja prve brazde u Plastovačkom gaju dobili i prvu donaciju pomoći iz Bjelovarsko-bilogorske županije koja im je voljna pomagati u obnovi gospodarstva, ali i njihovih odreda popušteni i popaljenih domova. Općina Skradin, odnosno, članovi njezina Poglavarstva, zatečena je što su Sladići — na svoju rukavu ishodili rješenje Trgovačkog suda da ni načelnik niti itko od njih nije bio upoznat s njihovim namjerama. Nekako istodobno obje su strane kontaktirale sa Zadružnim savezom u Splitu i dobile od njega podršku a da ni sam Zadružni savez nije znao da se ustvari radi o različitim inicijativama. Općinsko Poglavarstvo smatra svoju odluku o osnivanju Nadzornog odbora i imenovanju v.d. ravnatelja legalnom i legitimnom, donesenom u dogovoru sa Županijom i u skladu s Vladinom uredbom.

Na temelju odluke Županijskog stožera, Općina odlučuje novac od prodanog grožđa djelomično utrošiti u bratiškovačke zadruge, a djelomično u obnavljanje pojoprivredre. No, račun zadruge glasi na PZ Bratiškovci-Bribir koji potpisuje privremeni upravitelj Joso Sladić. Zadruge kojih se na njihovoj skupštini okupilo 35 od ukupno 54, voljni su za svaku suradnju i kažu prvenstveno su zainteresirani za ekonomiju u Plastovačkom gaju koja je pripadala njihovim djedovima i očevima iako su Općini uputili zahtjev o predaji cijelokupne imovine bratiškovačke zadruge. Nedjeljko Dučić, donačelnik Općine Skradin tvrdi kako ovdje i nema nekog sporu ako Sladići dokažu da su uistinu zadružari.

— Kad to oni učine — kaže Dučić — ja ću biti prvi da im se omogući gospodarenje zadrugom.

Tajnik skradinske općine A, Čvrljak zalaže se za očuvanje zadružne imovine do osnivanja zadruge a v.d. ravnatelja Ante Tepić koji je bio djelatnik bratiškovačke zadruge sve do dolaska »martičeve« tvrdi da je imovina zadruge većim dijelom očuvana pa čak i njezina dokumentacija. Joso Sladić, privremeni upravitelj zadruge, i Andelko Sladić, predsjednik skupštine zadruge, spremni su prihvatići svih šest bivših djelatnika zadruge Hrvata koji su ostali na skradinskom području pa i v.d. upravitelju sazove skupština zadruge na koju mogu doći svaki koji su sudjelovali u osnivanju ili su bili zadružari i prethodne zadruge. Tako sazvana skupština donijet će sve pravomočne akte i ove sadašnje uskladiti sa zakonom koji je, prema mišljenju Niskote, zaista temeljni i kvalitetan. Novci od berbe ionako neće na račun zadruge stići prije prosinca a tada valjda više neće biti ni ove nemoguće situacije s dva upravitelja i dva nadzorna organa.

Predstavnici Zadružnog saveza predsjednik Joško Niskota i tajnik Ante Brkić videći kako se dvije strane nikako ne mogu pomiriti predlažu kompromisno rješenje — kao prvo da v.d. ravnatelj i Nadzorni odbor koji je imenovala općina, obavi posao oko otkupa grožđa ovogodišnjeg uroda a da privremeni upravitelj sazove skupština zadruge na koju mogu doći svaki koji su sudjelovali u osnivanju ili su bili zadružari i prethodne zadruge. Tako sazvana skupština donijet će sve pravomočne akte i ove sadašnje uskladiti sa zakonom koji je, prema mišljenju Niskote, zaista temeljni i kvalitetan. Novci od berbe ionako neće na račun zadruge stići prije prosinca a tada valjda više neće biti ni ove nemoguće situacije s dva upravitelja i dva nadzorna organa.

— Kako saznamjeno ovog teda iz Skradina, berbe ide prema dogovoru a zadružari iz Plastova prepustili su sav posao Tepiću i Nadzornom organu koji je imenovali Općinsko poglavarstvo. Zadružni savez sa svoje će strane pomoći ospišku zadruge i to onih starijeg daturma jer su ovi noviji zanemarivali prve zadružare Hrvate od čijih je imanja i osnovana zadružna. Zadružni savez bit će koordinator između općina i zadruge, a Općinsko vijeće i Poglavarstvo raspravljat će o ovome na jednoj od sjednica.

— Za mene kao pravnika — tvrdi načelnik Petar Dunder — odluka Trgovačkog suda je pravomočna, ali svaki državni organ pri donošenju odluke može biti doveden i u zabludu.

Sa svoje strane zadružari iz Plastova već su dobili donaciju sjemenja i gnojiva i pred njima je prva jesenska sjetva. — J.P.

SA 16. ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE

KNINJANI U ŠIBENSKOJ ŽUPANIJI?

Pošto je gospodarski, prometni i povijesni razlozi za prijelaz područja bivše općine Knin Županiji Šibenskoj, zaključeno je i jednoglasno prihvaćeno na ovojednoj sjednici Županijske skupštine pokretanje inicijative za izmjenom Zakona o područjima Županije, grada i općina u Republici Hrvatskoj. U obrazloženju takvog zahtjeva, što je vijećnicima dodatno kazao i župan Paško Bubalo, među ostalim stoji da je nekadašnja općina Knin, jednako kao i drniška, desetljećima izniza razloga bila i jest vezana za Šibenik. Bivša općina Knin nije, iz političkih razloga, prema Za-

konu o područjima županije, grada i općina u RH, 1992. godine ušla u sastav formirane XV. Županije Šibenske, jer je tada računalo na formiranje kotara Knin s posebnim statusom. Međutim, nakon akcije »Oluja« i oslobađanja tog dijela Hrvatske, logično je da se bivša općina Knin, a danas je to Grad Knin, te općine Kistanje, Ervenik, Orlić, Kijevo i Civiljane, pripoji Županiji Šibenskoj, stoji među ostalim u obrazloženju.

Hoće li šibensko-drniško-kninska, prirodno vezana cjelina ili subregija, ponovo postati jedinstvena ovisi, dakkako, o odlukama najviših državnih organa. K.R.

Buco, Čevapčićko i Brico, konobarska i kuhska postava prvoga kninskoga fast-food restorana. Ustvari, kioska, »par za par metara« površine, odakle se pruža pogledna nadaleki objekt koji je nekoč bio menza-restoran, a nad čijim se ulazom još uvijek kočpere velika, trodimenzionalna slova i kazuju da se to mjesto, po čijoj se prostranoj unutrašnjosti, puno stakla drugih, razbijenih stvari, kreću neki ljudi — zvali »Restaurant Balkan«. Taj veliki, a da kakav drugi do li poslovni prostor, čeka dobrog zakupnika. Zaista, bilo bi lijepo ponovno doći u Knin za izvjesno vrijeme, pa u tome »Balkanu«, koji bi dotada trebao nositi normalno ime, popiti piće, dobru kavu, pa potom i objedovati izvrsnu pastrvu iz Krke, ili kakav drugi specijalitet kraja. Dobro platiti, dakako; i ne zatajiti. Bit će to jedan od znakova da Knin postaje onim što je svakome Hrvatu davno na srcu — finim, malim gradom, koji se nakon oslobođenja u kolovozu, od više desetljetnog rasadnika četništva, nakon hoda po trnju čitave Hrvatske, vratio Domovini u krilo.

Klesati III konobariti?

Dva mjeseca nakon »Oluje«, fast-food zalogajnica u kojoj trojica mladih Triljana užurbanio peku pljeskavice i raznose boce piva po nevelikom šteketu ispred kioska, pored vojnog restorana, jedino je javno mjesto u Kninu gdje se nešto može pojesti. Vlasnik je Joško Čaleta, njihov prijatelj, takoder iz Trilja, 80-postotni invalid, vojnik glasovite 4. splitske brigade. Zvonimirova vojarana, na sjeveroistoku Knina nije daleko, i kolege su mu najbrojnije mušterije. I dok će Joško možda ostati u Kninu, i tu započeti život, prijatelji koji mu pomažu o tome i ne razmišljaju preterano. Došli su mu pomoći, nešto i zaraditi, a Bucin je najveći konflikt u tome hoće li nastaviti i dalje kao konobar, ili će se vratiti svoje zanatu, klesarstvu? Dobacuju im sa šankom, da se tu mogu »uklesati« sasvim fini

novci, na što Bucu, iznenadjuće iskreno za ugostitelja, daje potvrđan odgovor. Rade tek petnaest dana, i krenulo je toliko dobro da nisu htjeli »gubiti vrijeme«

s aparatom za kavu. Tako kod njih ne možete dobiti niti onu turšku — uostalom kažu, neka na kavama zaruđuje »Bobis«, i velikodusno odmahuju rukom. Poduzetništvo u Kninu hvata korijene ne samo na skromnoj, ali ipak, tržnici, već i u detaljima kao što je ulična prodaja jaja. Dva prodavača, na besprijeckornom bosanskome, govore kako su otvorili trgovacku tvrtku, iako naziv nije istaknut na kartonskoj kutiji gdje jaja stoje kupcima na izbor. Prodavači nisu iz Knina, ali bi ovde ostali još neko vrijeme, da vide na čemu su... Ne pitamo dalje, niti su oni spremni odgovoriti, ali priča, vrlo vjerojatno završava u jednome od kninskih stanova, ili stanovima, u koje su ušli, pa čekaju razvoj događaja. Nikad se ne zna, kako to sa stanovima može završiti, govore njihovi pogledi. A Knin međutim, nakon što se slijede postoljuna pršnja, izgleda nemá stanova, barem ne za one kojima bi bili prijeko potrebni — za profesore i nastavnike, koji su na vratima njima dodijeljenih stanova našli na poruke »Zauzeto«. A oni pak, koji žive u nekakvim »kvadratima« u naselju 3. decembra, osudeni su na gomile smeća ispred ulaza i prozora. Stvorili su ih sami iznoseći stvari onih koji su iz Knina otišli pred »Olujom«, ali smeće nema tko pokupiti. Komunalna poduzeća za javnu čistoću istina

»KNIN VRJUJE ZELJI ZA POKRIVANJE

Bucu i Čevapčićko iz Trilja, odnosno posleni u prvom kninskom fast-foodu, je Joško Čaleta, Invalid Domovata, iz 4. brigade HV. Bucu: »Ma, ide, ali će ipak u klesare, što mi je!«

Naziv trgovacke tvrtke nije istaknut, sve su sudeći, osim jaja, ova dvojica vača i nemaju što ponuditi. I to je u Kninu, koji se uspravlja »na nogu« dvojici Bosanaca ostaje jedino vjerojatno da tražiti, očekivati. Kao mada i oni bi radio, Kninjanima postali i

Elektromehaničar, auto dijelovi i elektrooprema... Čiriličnih natpisa u Kninu nema puno, i valjda neće još dugo biti suvenirima jednoga prošloga razdoblja

JEDINO U Vratkom!»

postoji, ali nema odgovara-juće vozilo. Obećani neko-liko kamiona, kao poklon Vlade RH, još nisu stigli. To govori povjerenik Vlade RH za Knin Petar Pašić, čija eki-ja pomoćnika funkcionira po resorima i nosi se s pro-blema »hrvatskoga grada broj 1« prema kojemu se projiciraju težnje i želje da što skorije postane »ogle-dalom Hrvatske«. Komunalni problemi ovdje su najveći teret. Pripadnici Civilne zaštite nakon »Oluje« grad su očistili upravo uzorno — go-vori Pašić, a potom su po-čeli dolaziti ljudi kojima je jedina namjera iznijeti iz Kni-na što je moguće više. Us-postava željezničkog pro-meta donijela je i kokošare, a za to se vrijeme povratnici nisu imali gdje smjestiti. Ka-kо su se stanovi useljavali, tako su se gomilale odba-che-ne stvari, pa je minule nedjelje, u jednodnevnoj akciji, Knin čistila mehanizacija komunalaca iz Sinja i postroj-be Civilne zaštite sastavlje-na od Čakovčana. Saniranje stanja moguće je jedino sličnim udarnim akcijama, pa ako se i složimo s Paši-ćem da je glavna kninska ulica i čistija nega što su ulice u nekim gradovima koji nisu imali takvu sudbinu, ta-

Šešelj na Đurđevdan? Ne hva-la, nikada više. Njemu se šuba-bara koči na glavi još u Srbiji, a u Kninu je ostao samo na-tpis. Bojan za oči, čeka komu-nalce, a bilo bi dovoljno tek li-menka auto-spreja

tovo svih 1600 Hrvata, a po-vratak je osiguran i u Potko-nje, Vrpolje i u Biskupiju, gdje prognani mogu nastaviti živjeti sasvim normalno, jer su njihove kuće održavali i obradivali zemlju Srbi koji su otišli pred »Olujom«. Ki-jevljani su odlučili svoje selo obnavljati iz Knina, a ne iz prognaničkih naselja, pa će im Povjereništvo ustupiti iz-vjestan broj stanova na ko-rištenje u Kninu.

Hitne deložacije?

Petar Pašić uvjeren je da će Vlada trebatи pokazati svu odlučnost prilikom deložacija ljudi iz stanova na ko-je nemaju pravo. Rastegnu li se sudske rokove, kako je prema Zakonu, tada prijeti opasnost da se stanovi ne-će na vrijeme moći dodijeliti prije potrebnim kadrovi-ma koje Knin mora imati da bi se razvijao. No, sve je to, kaže Pašić dosta opterećeno nepotrebnom i pogub-nom birokracijom, jer je Mi-nistarstvo, koje raspoređuje nastavnike, odmah s rješenjem o zaposlenju u Kninu trebalo rješavati i stambene probleme, a sve je molbe za

da je sigurno da je u Kninu — periferija vrlo blizu.

Želja za povratkom

I dok Vlada očito ne mo-že poslati komunalne kami-

ke u Kninu ne opisuju u ru-žičastim tonovima, »vrije sa-mo zbog težnje za povrat-ko, ni zbog čega više.«

U grad koji je brojio 13 tisu-ča stanovnika, vratilo se go-

Dardin ispred zgrade Povjereništva Vlade za Knin i sjedišta nekih službi Županijske zadrake uvijek je pun. Ljudi ima i na hodnicima, a dječatnici Uprave Imaju posle preko glave

Petar Pašić, povjerenik Vlade RH za Knin: »Ma, kakav dualizam vlasti! S generalom Čermakom surađujem odlično, a nadam se da će tako biti i s njegovim naslijednikom!«

zapošljavanje trebalo us-mjeriti na Županijski ured za zapošljavanje, kako bi se ra-diilo što djelotvornije. Iako, nakon odluke Ministarstva uprave, Povjereništvo treba formirati jedinstveni upravni odjel koji će djelovati kao Poglavarstvo, Pašić smatra da je što prije potrebno pro-vesti lokalne izbore, nakon kojih bi gradsko vlast preuzeila civilna uprava u pravom smislu riječi. Ozračje je u Kninu prožeto i vojnom vlašću, na čelu s generalom Čermakom, o čemu Pašić ne govori kao o dualizmu, već naprotiv, kao o prijeko potrebnom i dobrom »par-tneru« u ovome vremenu, i smatra da se još više raču-na treba voditi o zaštiti ljudi koji su ostali na području Knina nakon oslobođenja. Ubojstva u Varivodama, koja sigurno nisu uradili niti hrvatski policajci, niti profesi-onalni vojnici, mrija su na

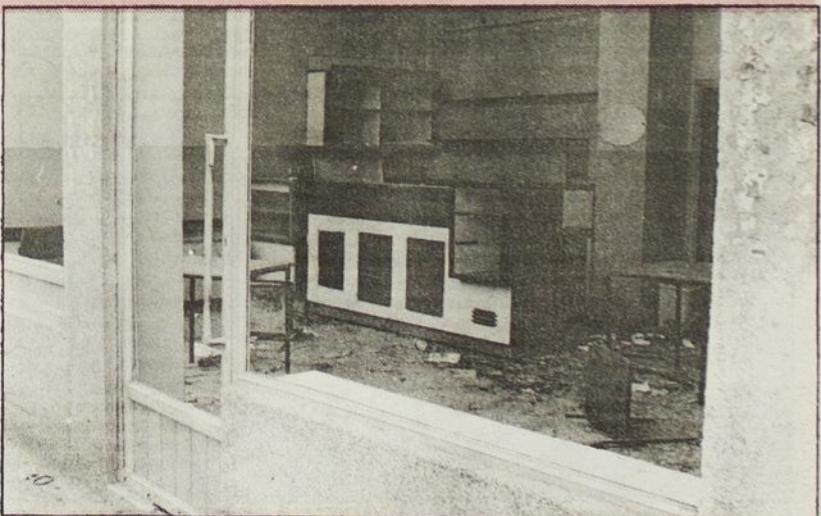
Hrvatskoj, tim više što su mnogi Srbi s kojima je raz-govarao nakon oslobođe-nja, a koji su ostali u Hrvatskoj, iznimno zadovoljni odnosom hrvatske vlasti pre-ma njima. Tko se ne bi slo-žio s Pašićem? Ali, u pogledu Knina, povratak i obnova na-to područje, Vlada što skorije mora pokazati snagu pravne države i organiziranosti. Ništa u Kninu — kao ni drugde — od ovoza sмеća, preko dodjele stanova, pa do istina, malobrojnih zaostalih čiriličnih natpi-sa, ne smije još dugo biti suvenirom s nekakvog hrvatskoga egzotičnoga prostora gdje je moguće nešto što ne bi smjelo biti, tim više što Knin u kolektivnoj svijesti Hrvata i nije obi-čan grad. U protivnome, div-lji iz naših redova potisnut će pitome i doboronamjerne.

B. PERIŠA

(Snimio: V. POLIĆ)

I to je stvarnost Knina. U svoje stanove vraćaju se nekadašnji stanovnici, ili u nepušteno ulaze novi, ali svi moraju dosta toga baciti u smeće. Komunalno poduzeće još nije skipirano, pa su ovekove slike česte, recimo u naselju 3. decembra

»Poslovni prostor« traži dobroga zakupnika...

OSOBNA ISKAZNICA

IZLOŽBE: Prijedstavljenje »Zavjetnih kapelica primoštenskog i rogozničkog kraja« su Muzej Grada Šibenika i primoštenki Ogranak Matice hrvatske. Izložba je u svojem prvom postavljanju, u primoštenkoj galeriji »Rudine«, otvorena od 29. rujna do 1. studenog 1995. Autor: Jadran Kale. Dizajn: Tomislav Čeranić, Studio Vanitas. Repliciranje kapelice: Braco Zafro. Fotografiranje: Tonči Pažanin. Fotografska povećanja: Ante Baranić. Izrada maketa krajolika: Branko Vukorepa

KAPELICE PRIMOŠTENA I ROGOZNICE

ISPUNJENJE IZLOŽBENOG ZAVJETA

D oima se kao da je ostvarenje izložbe o zavjetnim kapelicama tako gdje ih kod nas najviše ima, u primoštenkom i rogozničkom kraju, i samo postalo zavjetom. Nakon istraživanja otpočetog koncem 1992., izložbu se najprije namjeravalo postaviti u »Užancama« 1994. u samome Primoštenu, da bi potom ta nakana bila odgodena za istu ovoletnu feštu. Početkom kolovoza, pak, veći se dio i pripreditelji i očekivanih posjetitelja umjesto u Kalini našao pred prećom zadacom. Na koncu, ovaj napis objavljujemo u vrijeme kada je izložba u primoštenkoj galeriji Ogranaka Matice hrvatske već nekoliko dana našla mjesto pred svojim prvim posjetiteljima. Ustavljanje uz konačno ostvarenje izložbe imat će svoj nastavak i idućih mjeseci, kada će izložbeni postav biti premješten u druga mjesta, uključivo i sa Šibenikom. Nakon tih postavljanja izložba će se vratiti u Primošten, gdje će zajedno s izložcima prijašnjih postava činiti prvi dio stalnog postava primoštenke zavičajne zbirke.

O ovom temi je na stranicama našeg tjednika bilo ri-

jeći već višekratno. Zgoda otvaranja izložbe u Primoštenu bila je i prilikom da prisutni Seljari i Stanari, zanimani povodom, ustvrdile položaje još četiriju zavjetnih kapelica u Primoštenu, Kremiku i Drazi koje nisu obuhvaćene listom od 76 kapelica koje je locirao izložbeni zemljovid. Ovakve će dopune koristiti cijelovitost opširnijeg rada o ovađnjim zavjetnim kapelicama, među drugim prinosima predviđenog za objavu u izborniku radova o ovome kraju. Čitav takav rad poslužiti će usporedbi i budućem zajedničkom prikazu zavjetovanja ove vrste sa susjednim područjem trogirske Stanove. Iznimno gusta rasprostranjenost zavjetnih kapelica tek unutar tog šireg kraja (negdašnje Bosiljine sa susjedstvom) ocrtava svoje prave zemljovidne mede.

Izložbom dominira replika jedine oslikane zavjetne kapelice ovoga kraja, izvedena u naravnoj veličini. Ovoj kapelici sv. Jerolima je na terenu, kod Širokih, obnovljen krov, a na replici su bojani i danas teže razvidni ornamenti. Pritom su u postupku korišteni očuvani uzorci, i kazivanja o prija-

njem izgledu kapelice. Iako novije gradnje, otprije šezdesetak godina, vještino i zalaganjem svojeg graditelja Josipa Huljeva-Bepa (1892.-1953.), to je maleno zdanje takvom izvedbom jedino svoje vrste. Jačinu zavjetnog povoda na ovom mjestu ističe i izdanje kapelice dva desetljeća nakon samog čudesnog događaja, kada je u kupini nadeno neozlijedeno djetešće već i samo postalo zrelim čovje-

kom. Replika oslikane zavjetne kapelice izradena je od sintetičkih gradiva, i svojom pogodnošću za prijevoz i postavljanje i na otvorenim prostorima daje poticaj razmišljanjima i o kakvom budućem postavu muzeja na otvorenem (etno-parka, »skansen«-muzeja).

Takvim, i bilo kojim drugačijim zamislima o stalnom postavu zavičajne zbirke, primoštenki se ogrank Matice hrvatske približio na

REPLICIRANJE KAPELICE: Vjerno kopiranje jedine oslikane zavjetne kapelice, unutar vidokruga crkve sv. Jerolima u Širokim podignute s istim titularom

NOVA ZAVJETNA GRADNJA: Šeoska kapelica sv. Ante u Kalini, dovršena pred ovoletne »Užance«, održava dosluh s oblicima kapelica osobenim drugim krajevima Hrvatske

već sasma dohvatnu udaljenost. Nakon izložbenog pregleda etnografske baštine u Dragi koncem 1992., kasnosrednjovjekovnih ukrašenih nadgrobnih ploča u Pruhovu 1993., prikaza krčuljske ostave iz kasnog željeznog doba 1994., i naposlijetku zavjetnih kapelica ove godine, Primošteni poredstvom svojeg Ogranka MH raspolažu s dostatno solidnim izložaka, vjernih i čvrstih replika za cijelogodišnje predstavljanje baštinskih osobitosti svojega kraja. S budućim izložbenim prinovama i dorečenim konceptom stalnog postava u zasebno uređenom prostoru, time se na dolici način zasniva kulturni obraz mesta i kraja, u najvećoj mjeri sukladan turističkom gospodarenju.

Jadran KALE

NAKLADNIŠTVO

Kateheza - jedna od temeljnih zadaća Crkve

P osebno značenje, pa i nesumnjiv kulturni doseg na crkvenome slavlju u Dubravicama imalo je predstavljanje prve knjige župnika fra Petra Klarića »Vjerona u prognošnjtu«. Ona je nastala kao dio ratne kronike toga fratra i vječeručitelja koji je i sam proveo

jednome dijelu hrvatske domovine.

O knjizi župnika fra Petra Klarića govorio je dr. fra Stipe Nimac, profesor na Teologiji u Makarskoj, jedan od neсsumnjivih teoloških autoriteta naših franjevaca uopće. Poprattnu riječ knjizi dao je uvodno i biskup šibenski dr. Srećko Badurina, koji je i na svečanosti u Dubravicama autoru izrazio zahvalnost na njegovu radu, te pozvao i druge svećenike da pisanom riječju svjedoče o teškome razdoblju koje smo i kao ljudi i kao kršćani prošli. Biskup Badurina je potom otvorio i izložbu fotografija u svetištu Crkve, te blagoslovio nazočni puk.

Evo što je među ostalim u knjizi »Vjerona u prognošnjtu« kazao dr. fra Nimac: »Crkva je kršćanski religijski odgoj općenito i katehezu kao odgoj u vjeri, uvijek držala svojom temeljnom i jednom od prvotnih svojih zadaća. U takvu ozračju naših temeljnih odrednica o katehezi, stoji i prava koja su unesena i u novi hrvatski Ustav. NemoGUće je odvojiti župu Svetе Kafe u Dubravicama, župnika fra Petra Klarića i njegovu prvu knjigu »Vjerona u prognošnjtu« od franjevačkog saostanca na Visovcu i visovačkih franjevaca i svega onoga što su oni učinili za hrvatsku Crkvu i za hrvatski narod na ovim južnohrvatskim prostorima.«

IZLOŽBE

Stvaralačko buđenje

U srijedu, 26. rujna u 19 sati u prostorijama Muzeja otvorena je izložba radova članova Kluba likovnih stvaralača pri ogranku Matice hrvatske. Zajednička je to izložba, 18. povremena, kojom članovi svojim sugradanima žele slikom dočarati svoje preokupacije, htjenja, doživljavanja... Želja je članova Kluba da svake godine o Sv. Mihovilu zajednički pokazuju svoje radeve i poklonne prijateljima umjetnosti ugodan doživljaj.

Dvadesetak autora (dvoje po prvi put) izložili su svoje akvarele, pantele i ulja. Gospodin je Gašperav izložio skulpture u tehniki patiniranog gipsa, a mlađi autor Štokić svoj studijski crtež tušem. Šibenski akvarelisti slikaju temu suptilnom, lazurnom tehnikom različito. Izrazi variraju od detaliziranog, crtanog kistom i bojom do prečišćene tehničke ljepote (brod uz mulo M. Slavice, Na rijeci V. Juroš, i sl.).

Tehnika velikih izražajnih finesa je suhi pastel za koji su se opredijeli dvije autorce. Jedna magličastim ploham gradi stare krovove, dok Kenjenia crtanjem teksturama i prelivima postiže ugode. Najboljnji su autori koji standardno uljem na

platnju i kartonu pastozno grade svoje mrtve prirode, detalje Šibeniku, doživljaje. I dalje su uzorci u realističkom slikanju, različitim varijantama impresionizma, dok mlađi autori (Baica, Jokić) iskušavaju sebe u apstrakciji. Pokušaji nadrealističkog i hiperrealističkog slikanja u dva, tri rada tek su u naznaku.

Iako većina autora usavršava svoj izraz i tehnički i tekstualno, još uvijek je evidentno pomaknjanje likovnog iskustva u radu i znanju u komponiraju slike, reducirajući i pročišćavajući motiv, a to se ne može naučiti iz knjiga, već stručnim ispravljanjem tijekom rada i usmenim savjetima, za što u Šibeniku postoji niz prepreka. Upravo nastojimo graditi viši estetski nivo izložbi odabirom slika, ali svaki put doživljavamo da dva, tri autora uguravaju u zadnji čas slike mimo stručnog odabira pa se ti radovi odmah premećuju.

Ako izložbu Kluba likovnih stvaralača ocjenjujemo kao cijelinu, ostvarenja ne zaostaju bitno za radovima akademskih slikara čije radove možemo vidjeti u Šibeniku (»More, ljudi, obala« i sl.). Nada ŠPREM-ANTUMAC

Prof. dr. S. Nimac predstavlja knjigu fra P. Klarića

U OBJEKTIVU

STABLA UMIRU USPRAVNO

Prije put vidio sam ga prije četvrtdesetak godina. Ja sam bio student, a on stablo — primorski bor. Izgledao je dobrostanstveno. Njegovo čvrsto deblo dizalo se nekoliko metara u visinu, a onda se širila krošnja, gusta i bogata. Bile je puna šišarki koje su visile kao ukasni na božićnom drvcu. Naravno, bor nas je odmah osvojio, najviše zbog hladovine koju je pratio. Brzo smo odstranili kamenje i šišarke kojih je bilo ispod bora i namjestili ležaljke na sag gustih borovih iglica. Često, dok su se ostali kupali, ležao sam otvorenum očiju pod borom, gledao njenoge grane i šišare i — maštao.

Taj zanos borom trajaо je nekoliko godina. A onda je, nekoliko kilometara od uvale s borom, na krševitom ravnini, sagrađena tvornica aluminiјa. Novine su pisale o gospodarskom preporodu grada Šibenika. Tvorница je zaposlila mnogo radnika, dala im je plaće i kruh njihovim obiteljima. Svi su, izgledao je, bili sretni.

Prošlo je nekoliko godina. Moje se društvo raspalo. Nismo više odazivili u uvale s borom. Neki su sagradili vikendice i kupali se pred njima. Neki su odazivali na druge plaže. Dolazeći u Šibenik samo ljeti i ja sam se kupao na drugim plažama. Kako nisam imao automobil, nisam ni jednom otisao u uvale s borom, pa sam ga pomalo počeo zaboravljati. Sjetio sam ga se tek onda kad sam u novinama pročitao alarmantnu vijest da se stabla u okolini tvornice počinju sušiti. Izblijije, vozeci se autobusom pored tvornice, a i dalje, uz cestu se moglo vidjeti stabla čija se krošnja suši. Iz godine u godinu takvih je stabala bilo sve više, pa i podalje od tvornice. Pomicali sam na bor u uvali, ali nisam imao priliku da odem tam i da ga vidim.

U međuvremenu izbio je rat. Tvorница je bila bombardirana i onesposobljena za rad. Mnogi su radnici ostali bez posla i bez plaće, a njihove obitelji bez kruha. Došavši preko ljeta u Šibenik, sreću sam staro društvo. Našavši se nakon nekoliko godina, dogovorili smo se da odemo na kupanje u uvale s borom. Automobil se teško probijao putanjom zarašlim u korov, što je bio znak da tuda već odavno nitko ne vozi. Kad smo izasali iz automobila, pošli smo prema mjestu na kojem je nekada stajao dostojanstveni bor. Brzo smo se zaustavili, zaprješteni. Umjesto našeg bora s gustom, bogatom krošnjom, punih šišarki, pred nama je stajao suho deblo, s jednom-dvije isto tako suhe grane. Nekoliko suhih šišarki ležalo je na goloj zemlji, na kojoj više nije bilo ni traga od sagrađenih iglica. U jednom trenutku mislimo da su mislili oni lijepi dani koje smo proveli u hladovini posnog bora. Ali njegovo suho deblo brzo me vratio u realnost. Samo sam prozborio: — Strašno!

Moj se pogled sreću s pogledima prijatelja. Sve su oči govorile isto: — Strašno! — Progutavši pljuvačku, samo sam rekao: — Ovdje se nećemo kupati. Pustimo ga da umre u štini, bez buke onih koji su ga upropastili.

Bez rječi smo sjeli u automobil i počeli tražiti neku drugu uvale za kupanje. Sada smo više gledali okoliš i sve češće vidjeli osušena stabla. U jednom času, vidjevši jedno takvo stablo, rekao sam, kao za sebe: — Stabla umiru uspravno. — Prijatelji, koji je vozio, upitao je: — Sto si rekao? — Ponovio sam: — Recao sam da stabla umiru uspravno.

Nikto mi nije odgovorio, ali sam znao da i oni misle isto.

Ivan GOLEŠ

BUDE LI »ELEKTROLIZE«... 2

U „Šibenskom listu“ od 23. rujna 1995. (broj 1656) objavljen je članak gospodina V. Batinice pod naslovom »Bude li ‚Elektrolize‘ neće biti nas«. U potpunosti se slažem s mišljenjem gospodina dr. Vinko Batinice i iznijetim argumentima. Toliko sam izučavao ovu problematiku i o njoj pisao da bih mogao iznjeti barem isti broj argumenta u prilog gašenja navedenih kapaciteta. No, razmotrim još neka stajališta.

Kao dijete u šibenskoj luci sam naučio pilavati. Sada je gledam s dvanaestog kata i razmišljam koliko sam puta poželio i zamišljao da se tu podigne rekreacijska zona za novorođenu djecu i starce oslojene o štapi.

Na plivalištu u Crnici godinama sam trenirao šibensku djecu. Prvi bili dolazio na bazen i promatrao sloj prašine na čistoj i mirnoj vodi (filteri i Dobre radili su besprekorno). Poslije treninga voda bi postajala mutna, a dno prekriveno

tankim slojem mulja. Sve je to bila posljedica dima iz TEF-ovih dimnjaka. Sada više nema ni dimnjaka ni dječnjeg veselog žamora.

U elektrolizi aluminija proveo sam dva desetljeća, dovoljno da joj upoznam sve čudi kai i to što je ona značila za nas koji smo tako radili i što je ona značila za stanovnike koji su živjeli u njezinoj neposrednoj blizini. (O tehnološko-gospodarskom značenju elektrolize sada ovdje nije rijec).

Svojedobno mi reče jedan odbornik kako će se ponovno kandidirati samo zato da bi se borio protiv otvaranja »Elektrolize«. Skrenuo sam mu pozornost na njegova ranija učenja da komunisti znaju samo rušiti, ali ne i graditi, pa sam ga upitao što nudi u zamjenu za elektrolizu?

Simpatičnu anegdotu ispričao mi je i jedan Vaš kolega, gospodine Batinica. S mlađim kolegom bio je nazočan jednom simpoziju o za-

štitu okoline, koji se održavao u Engleskoj. U jednome izvješću govorilo se o učincima zaštite okoline nakon ugradnje filtera na dimnjake stambenih objekata u Londonu. Mlađi kolega ushićeno je starijem: »Vidite li kako to rade pametni!« Dotični upita referenta na kojoj je razini nacionalnoga dohotka donešena odluka o ugradnji filtera. Odgovor nije važan, jer je važna samo pouka.

Jednog je došlo do prekida napajanja »Elektrolize« električnom energijom. Došlo se u kritičnu fazu kada je pogon u takvom stanju kada ponovno pokretanje proizvodnje postaje upitno. Pita me radnik: »Kada će marenda?« Rekoh: »Pa, kako ti može marenda biti važna sada kada možemo ostati bez posla?« On se nasmije: »Još bolje, dat će mi država mirovinu! I ja sam se nasmijao, ali ne njegovog dosjetci. Sjetio sam se, naime, priče (ne vical) o plemenu koje je tek pronađeno u zabitoj prašumi. Brojili su se: »Jedan, dva

i puno. Dalje nisu znali.

Mislim da je za uvod bilo i previše. Sada hoću biti konkretan. Sjećam se članka gospodina Slavena Letice u kojem je on iznio podatke o porastu kriminala, prostitucije, samoubojstava i živčanih oboljenja u iznosima od 4 do 6 posto nakon svake gospodarske krieze duže od pet godina. Pitam se zar doista ovaj grad nema potreban broj sposobnih ljudi (jer samo je o tome riječ) koji će predložiti ili iznači rješenja kako bi se premestila bremenita sadašnjost. Po meni, to je jedino moguće uz pomoć aktivnih gospodarskih sustava (TEF, Luka, Elektroliza), jer jedino oni mogu stvoriti materijalnu podlogu onoga čemu zajednički težimo. Samo s tim potencijalima možemo brzo ostvariti vizije i stići u budućnost koju vidi gospodin Batinica, a uz njega i ja osobno i toliki drugi u ovome gradu.

Dipl. Ing. STIPE ČIĆMIR, rukovoditelj »Elektrolize« TLM-a

U POVODU PRIJELAZA BIVŠEG DOMA JNA U VLASNIŠTVO GRADA

SA ZAKAŠNJENJEM I VEĆOM ŠTETOM

Ta nas vijest može tek donekle obradovati, ali još puno više zamisliti i oneraspoložiti. I to zbog toga što je posrijedi više godišnja natega između šibenske općinske, odnosno gradske, vlasti i hrvatske države. Ni trena nije bilo sporno da ta zgrada iz vlasništva bivše države prelazi u vlasništvo hrvatske države. Razumije se da bi bilo bolje za Šibenik da je hrvatska država prije prenijela na nj svoje vlasništvo nad tim zdanjem na istaknutom gradskom prostoru. Ali treba shvatiti i razloge hrvatske države da to tek tako ne učini. I kad je to od početka tako onda se mora jako zamjeriti i hrvatskoj

državi i Šibeniku (bijeloj Općini i sada Gradu) što su dozvolili da ta narodna imovina nekoliko godina propada. Pritom veću odgovornost u krivicu pripisujemo šibenskim vlastima, jer njima pripadaju upravno-urbanistička ovlašćenja. Po svemu sudeći šibenska je vlast marila samo za vlasništvo nad njom, a nije hajala što zgrada na očigled danomcu sve više propada. Sam gradonačelnik na prošloj sjednici Gradske poglavarske to dostatno potvrđuje kazavši da se u to zdanju nije isplati Općini odnosno Gradu ulagati dok je u vlasništvu države jer bi sva renta od neje pripala državi. Na kraju Šibenik ne stječe vlasništvo nad bivšim Domom JNA besplatno nego ga plaća nekim gradevinskim zemljištima. Protiv takve nagodbe s državom nemamo prigovora. Prigovor je u utaman izgubljenih nekoliko godina, u štetni na narodnoj imovini i u izgubljenoj dobiti od mogućih

prihoda od te zgrade.

Za nastalu štetu ne može se opravdati država, a još manje Grad Šibenik. Zar nije bilo mogućnosti da Općina odnosno Grad kao upravno-urbanistički nadležna vlast zahtijeva od države da zgradu uredi i privede svrši, ili da to dozvoli učiniti o trošku Općine odnosno Grada, uz uvjet da njome određeni broj godina upravlja i stječe dobit, što bi se po isteku ugovornog roka moglo produžiti?

Stara je pravna ustanova da organi lokalne samouprave imaju, u okviru ustava i zakona, pravo i dužnost braniti i od svoja države probitke lokalne samouprave. Pravni i društveni zahtjevi da takvi sporovi moraju biti što brže okončani i, po mogućnosti bez štete, te da odgovornost za štetne posljedice snosi strana koja ih je dokazano neopravdano prouzročila.

Ima i drugih većih i manjih ne-

dača koje se očituju u Šibeniku. Dužnost je prije svega vjećnica u Gradskom vijeću, kao političkih predstavnika građana, i članova Poglavarstva i drugih stručnih javnih djetalnika, da ih utvrđuju i što brže otklanaju, te društvenih udruženja i građana da u tom zajedničkom naporu djelatno pomažu. Neka pitanja sustavno i odlučnije treba da pokreću društva »Mišovil« i »Šubićevac«.

Kao potporu tim nastojanjima treba s povodom i praktično pisati i govoriti u javnim obavjestilima i ne dozvoliti da to bude samo huj što brzo dode i još brže nestane, pa nikom ništa, ili da se pojedina pitanja bezrazložno dugo rješavaju.

Šibenik mora danomcu još uspešnije potvrditi svojim stvaranjem i izgledom dostaostjanost i slavu svog hrvatskog imena.

Paško PERIŠA

IZ PERA DOKONOG ŠJORA

Vrime nikakvo, svako malo kiša. Stra me reuma i šljasa. Moran van reč kad je u pitanju reuma da čovik nikad ne zna kad će ostati bez riči od bola nešto slično ka u saboru kad Bebić izade za govornicu. Vrime djeluje na ljude, a da je tako vidljivo je na PARONI

Raspoloženje se minja iz ure u uru, tako da mi je ponovo postala zanimljiva. Imate promjenjivo vrime u BiH ne BiH. Puno nije ugroženih ni su sanjali da će daju života istina privremeno provesti u Banja Luci. Kako ugroženi ljudi ne mogu prividiti ništa tako ni mesto boravka ali ističi kako se isplati trptiti da bi se živilo u jednoj državi.

Gleda lakšeg boravka humani Karadžić i dili APAURINE mukti i kad se odsele na Kosovu pretpostavlja likar Karadžić da im neće trutati nikavika likarija.

Iz pouzdanih izvora san sazna kako je Šešelj otkrio da je i sam Bog protiv Srba, a da je točno javno je kaza da će protestirati protiv jakih grmljavina, jer je Šešelj kaže slika na OLJU. Za razliku od susjeda u LIPOJ NAŠOJ politička situacija je stabilna.

Dija OPORBA se pojača za Markovića i Šuvra, dok jedino što su ŽUTI teke bliži pa su sada OKER stranka, ali to nije tako kaže Radoš toliko bitno. Izborna kampanja je počela i kako znamo izbori su ispred nas. Ureduje se nova

POLITIČKA NEVERA

SABORNICA za nove stare zastupnike. Svi najavljuju pobedu, a za sve neće biti mista, a da se ne bi svadili i glede nacionalnog jedinstva Marković — Šuvar pridlažu proširenje iste ili izgradnju nove SABORNICE.

Doktorica Mira je čest gost u Istri i kako kaže kombinacija LAVOVA i KOZA je sigurna perspektiva Hrvatske. Dobro kaže samo mi nije jasno je li misli na ZOOLOŠKI VRT ili MINI FARMU. HSS najavljuje veliku berbu najprije grožđa u oslobođenim područjima kako Hrvatska ne bi izvozila pijaču, a posli toga računaju ubrati puno glasova.

ZNA SE toliko su sigurni u pobjedu tako da nisu računali na konzultaciju sa VEROM ČUDINOM.

PRAVASI su prognozirali OLJU, pa drže kako bi tribali uređivati prognozu vrimena, a prognoziraju kako će uzeti cili red u obnovljenoj SABORNICI.

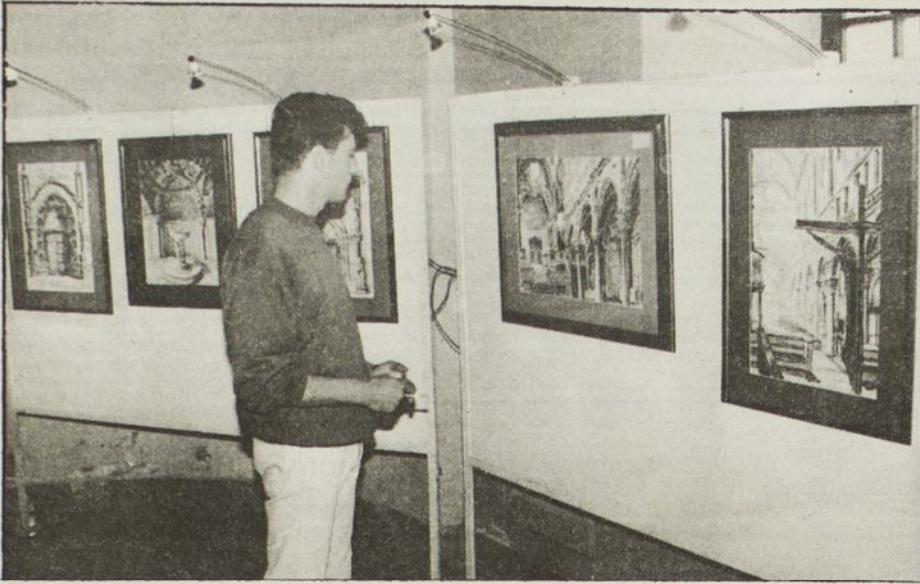
ŽUTI posli prilaznog roka računaju kako su još jači i upozoravaju VLADAJUĆU da im ne dijaju katrice ako su uzeли zastupnike. MESIĆ se još dopisuje sa HELSINSKIM VOĆARIMA, i moli da ga zaštitu od SABORSKE DELOŽAĆE.

Eto, dragi štoci, ko može reći da proučavati vreme i politiku nije zahtjevna djelatnost.

Vaš ŠJOR

D. Šikić samostalno se predstavio svojim akvarelima, a ne u organizaciji OMH-a kako smo to napisali u prošlom broju

LIKOVNI ČETVRTAK

SLIKAR MORA BIRATI

U četvrtak, 28. rujna u predvorju Kazališta samostalno se predstavio svojim akvarelima gospodin Dalibor Šikić, također naš sugrađanin. Prostor je atraktivn ali pretijesan za izložbu, slike su obješene odrvane panoe što djeluje neestetski. Motivi su prigodni, slike fino uokvirene, ali su radovi problematične tehničke i estetske vrijednosti. Pomodarstvo, izgleda samo šibensko, da se slika i bojama crta unutrašnjost crkava može proizvesti pogrešnim dojam ljestve, ali crkveni interjeri nisu zahvalan motiv za tehniku akvarela niti za slikanje većih cjelina. Vedute Šibenika, gradane od mnoštva malih ploha, pretrpane su detaljima. Slikar ne smije bježiti sve što vidi, nego mora birati.

Hrabo je odlučiti se za sams-

talnu izložbu a ne poznavati likovnu abecedu. Zato je uporno naglašavao poznati profesor Matko Peić: »Nastojanje čovjeka da spozna likovni govor, bilo da ga svrlja radi toga da njim stvara likovne rade, bilo da njime gleda likovna djela, kako smo naglasili — zahtjeva veliki napor.«

Iste je večeri još jedno otvaranje izložbe bilo ugodan doživljaj. Gospodin Matko Mijić, kipar iz Trogira uvratio je šibenskom Organiku Matice hrvatske gostovanje i predstavio je u Galeriji Sv. Krševana cjelinu malih skulptura. Radene od starih otpadnih materijala, patinirane, izložene u prostoru baš takovom kao što je Sv. Krševan čine s prostorom estetsku cjelinu.

Skulpture su neobične zbog

odabira materijala. Uz dodatke i male intervencije, od svakog je starog ključa, vijke, tikvice ... kipar napravio skladnu, uravnoteženu skulpturu. I one što su postavljene u prostru i one što su obješene o zid, uklapaju se u ambijent. Skulpture su dekorativno maštovitih kombinacija. Nalikuju na zavjetne kipiće u svetištima ili na fetišističke figure davnih naroda.

Uglavnom, posjetiti Sv. Krševan i vidjeti nešto za nas novo, znači biti likovno obogaćen. Hvala gospodinu Mijiću što je priušio i Šibeniku »proputovanje« kroz likovna događanja u Hrvatskoj.

Nada. Š. ANTUNAC
(Snimio: V. POLIĆ)

UZ DJEČJI TJEDAN

ZA MIR U NAMA I OKO NAS

Prvi tjedan listopada obično je u znaku Dječjeg tjedna. Savez društava »Naša djeca« Hrvatske želio je da ovogodišnji dječji tjedan bude u znaku tolerancije odnosno mira u nama i oko nas. Za ostvarenje tog cilja u Šibeniku se pobrinulo tek Društvo »Naša djeca« Šibenik i dječomično gradski vrtići. Na Dječji tjedan upozorava i nekoliko plakata po gradu i školama te dio izloga knjižare »Vladimir Nazor«.

U potrazi za nekim tko se najviše zalagao za mir, skupina šibenskih novaca minulog je tjedna posjetila biskupu dr. Srećku Badurinu.

»Naša djeca« poklonilo je besplatnu projekciju filma »Trnoružica«, a članovima Likovne radionice s Vidika puno šarenih i bijelih kreda kako bi mogla iscrtati svoje poruke mira u prigodnoj radionici na otvorenom čime je službeno i završen program obilježavanja Dječjeg tjedna u Šibeniku.

U program Dječjeg tjedna organizatori su uvrstili i nekoliko akcija za djecu izbjeglica i prognanika te male povratnike. Sve u skladu s motom o prijateljstvu i druženju (toleranciji), skupina djece što se nalazi u Prvić Luci, a pristigla je iz Bosne posjetila

— Kad je počeo rat u Poljskoj imao sam 9, a kad je počeo i kod nas 11 godina, rekao je biskup djeci — I moje je školovanje prolazilo u sjeni rata, često smo morali odlaziti u skloništa i čvrsto sam vjerovao kako ni jedna generacija neće više proživjeti to što smo mi proživjeli. Biskup Badurin upozorio je djecu kako je mir velika vrijednost te rekao kako se za njega treba odgajati i brižljivo ga znati čuvati.

Djeca su biskupu Badurini poklonila Vučedolsku golubicu sa željom da i ona što prije poleti u slobodi. Šibenskim predškolcima Društvo

je najnoviji i najveći šibensku školu na Vidicima gdje još uvijek djeluje progredička škola u Drnišu. Mališani s Prvića svoje su domaćine obradivali kratkom scenskom igrom »Prinčevi balerine« kojom upravo ovog vikenda sudjeluju u Puli na smotri dječjeg stvaralaštva u okviru DND-a.

Najmladim drniškim povratnicima Donacijska knjižara Društva »Naša djeca« darovala je igračke odnosno školski pribor, a pokrenula je i inicijativu da se u sada oslobođenom Drnišu ponovno oživi rad Društva »Naša djeca«.

(Snimio: R. GOGER)

Djeci treba pokloniti znanje jer djeca su budućnost ove lijepo zemlje, kazao je Joso Lača, dubravički pjesnik, prilikom uručenja stotinjak knjiga ravnatelju osnovne škole u Skradinu

Skradinski mališani na Dan općine i na blagdan svetog Jeronima, zaštitnika Grada Skradina dobili su najljepši dar, novootvoreni vrtić. Sveti je Jeronim ovaj put zaštitio skradinske mališane!

S.B.

(Snimio: V. POLIĆ)

MINISTARSTVO FINANCIJA